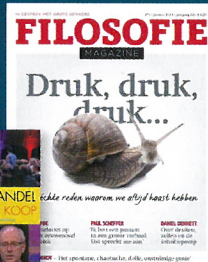

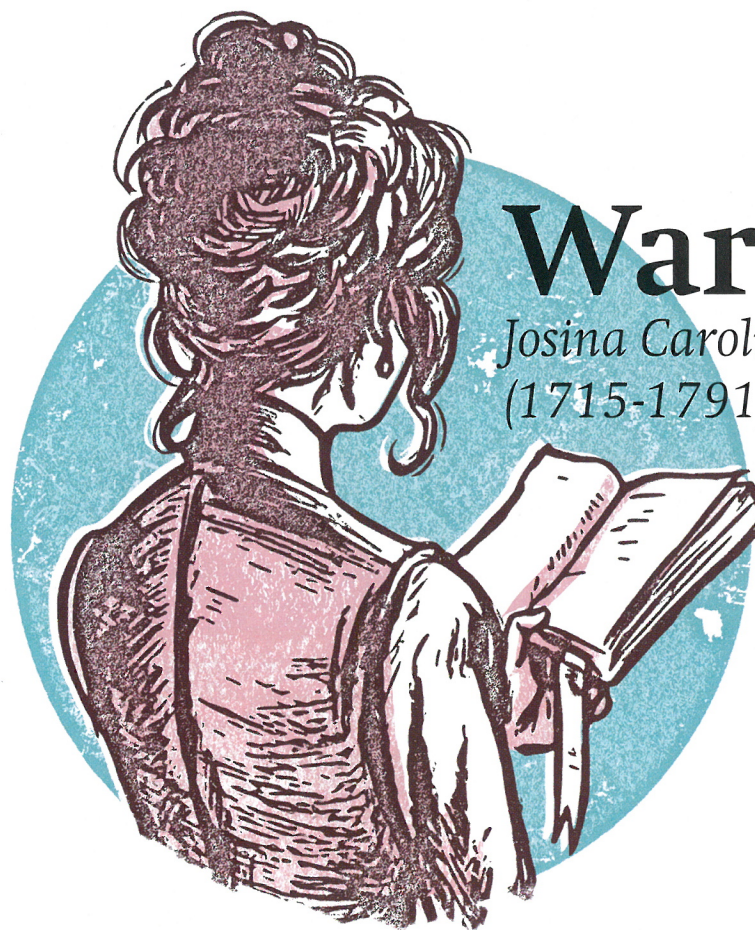
Vind je het goed
minuten later
Patricia Churchland
door de lob
Amsterdam
wetenschapper
zijde – ze willen
etje maken. Be
een conferentie
de triomf van
ia Churchland
e filosofie
zeventien
erde sticht
chlar
V
z

De oorzaak kennen
beschikken van
die stof in hun
muizen.
neem een
Filosofie Magazine.
ofie.nl/abbonement

grote denkers

heid
n
heid?

Nu een heel jaar voor slechts € 74,95.
U krijgt de dvd 'Niet alles is te koop' van Michael Sandel cadeau.
Bent u al abonnee en wilt u ook gratis deze dvd ontvangen?
Vernieuw uw abonnement met een jaar via 0900 - 040 13 52.

Ware kennis

Josina Carolina van Lynden
(1715-1791)

waarin alle klassieke onderwerpen uit de logica aan bod komen: de aard van kennis, definities, syllogismes en redeneringen. Het daaropvolgende praktische deel is gewijd aan de wijze waarop ware kennis kan worden verkregen (door te mediteren, te lezen en te discussiëren) en verspreid (door te schrijven en te onderwijzen). Typerend voor Van Lynden is het gebruik van bijbelse voorbeelden en religieuze oordelen. Ze kiest als voorbeeld van een enkelvoudig

'Er is maar één waarheid, of ze nu door vrouw of man wordt uitgesproken'

syllogisme de redenering: 'De Goddelijke wet gebiedt ons onze naasten lief te hebben. De vremdelingen zyn onze naasten. Ergo, de Goddelijke wet gebiedt ons de vremdelingen lief te hebben.'

Op religieuze gronden keert ze zich ook tegen Lockes idee van een *tabula rasa*: het idee dat mensen bij hun geboorte volledig ongevormd zijn, een 'onbeschreven blad'. Omdat oneindigheid – een kenmerkende eigenschap van God – niet op empirische ervaring kan worden gebaseerd, moet de mens aangeboren ideeën hebben.

Josina van Lynden was de eerste Nederlandse vrouw van wie een eigen logisch werk werd gedrukt: *Logica of redenkunde*. Ze past in een lange traditie van filosofen die in de logica het instrument zagen om tot ware inzichten te komen; ze beschouwde de logica als een instrument om tot juiste interpretaties van de Bijbel te komen en ware kennis omtrent God te verwerven. Als vrouwelijke auteur van een logische verhandeling trok ze de aandacht. Een recensent van het toonaangevende tijdschrift *De Vaderlandsche letteroefeningen* zag in haar het bewijs dat ook vrouwen in staat waren tot abstracte bespiegelingen. Toen de Zweedse geleerde J.J. Björnsthål haar

tijdens een rondreis door Europa bezocht, schonk Van Lynden hem een exemplaar van haar boek. Björnsthål was vereerd, want 'eene logica, welke een vrouw tot schrijfster heeft te bezitten, is zeker als iets zeldzaams aan te merken'. Maar Van Lynden merkte op dat er maar één waarheid is, 'of zij nu door een vrouw of een man wordt uitgesproken'.

LIEFHEBBEN

De *Logica of redenkunde* is een strak opgebouwd werk, bestaande uit 339 paragrafen en stellingen. Met de eerste elf stellingen wordt het terrein van de wijsbegeerte en de logica afgebakend. De overige stellingen zijn verdeeld over een meer theoretisch gedeelte,